

Meer deeltijdmoeiers

Werkende moeders

Het aantal vrouwen dat doorwerkt na de geboorte van het eerste kind is de laatste jaren flink toegenomen. Toch stoppen nog steeds vrij veel vrouwen met werken als ze moeder worden.

In deze tijd met vele tweeverdieners is de zorg voor de kinderen een punt van discussie. 'Blijven we beiden werken, misschien alleen wat minder of stopt een van ons?', zijn van die vragen die vele aankomende ouders zich zullen stellen. Waar het vroeger gebruikelijk was dat de vrouw stopte met werken en de verzorging op zich nam, is dit nu minder vanzelfsprekend. Maar betekent dit dat tegenwoordig de meeste vrouwen blijven werken als ze kinderen krijgen?

Werk, gezin of beide?

Vrouwen willen het liefst gezin en werk combineren. Maar weinig vrouwen stellen hun werk boven hun gezin. Vrouwen voor wie het werk op de eerste plaats komt, hebben voor het merendeel een hoger opleidingsniveau. De groep vrouwen die al hun tijd besteden aan het gezin, bestaat voornamelijk uit lager opgeleide vrouwen. Een op de drie lager opgeleide vrouwen behoort tot deze groep, tegen een op de twintig hoger opgeleiden.

Vergeleken met oudere vrouwen zijn er bij jongere vrouwen iets minder die zich alleen richten op hun gezin en iets meer die hun werk het belangrijkste vinden. Dit komt voornamelijk doordat steeds meer vrouwen hoger opgeleid zijn. Hoger opgeleiden vinden over het algemeen werk belangrijker dan lager

opgeleiden. Hierdoor is de jongste generatie vrouwen als geheel moderner geworden in haar opvatting over hoe de tijd te verdelen tussen werk en kind.

Minder werken na eerste kind

Voor de geboorte van het eerste kind werkt in de jaren negentig zowat elke vrouw. Van de hoger opgeleiden zijn dit er negen op de tien, van de lager opgeleiden zeven op de tien. De meeste vrouwen werken dertig uur of meer per week. Na de geboorte van het eerste kind verandert dit. De meeste vrouwen gaan minder werken, een deel stopt zelfs helemaal. Vooral veel laag opgeleide vrouwen stoppen met werken als ze moeder worden. In de jaren negentig stopte de helft van de lager opgeleiden met werken tegen een op de zes van de hoger opgeleide vrouwen.

De laatste decennia is het aandeel vrouwen dat stopt met werken na de geboorte van het eerste kind sterk afgenomen. Stopten begin jaren tachtig nog twee van de drie vrouwen met werken bij de geboorte van het eerste kind, eind jaren negentig deed nog maar een op de vier vrouwen dat. Vrouwen die nog steeds deelnemen aan het arbeidsproces na de geboorte van hun eerste kind werken voornamelijk tussen de 12 en 30 uur. Zo'n kwart van de doorwerkende vrouwen doet dit 30 uur of meer per week.

Doorwerken na tweede kind

De meeste vrouwen die blijven werken na de geboorte van het eerste kind blijven ook doorwerken na de geboorte van het tweede kind. Vaak verandert er ook niets aan het aantal uur dat ze werken. Als de beslissing om werk en kinderen op een bepaalde manier te combineren eenmaal genomen is, brengt een tweede kind daar in de meeste gevallen geen verandering in. Eind jaren negentig stopt maar zo'n vijftien procent van de werkende vrouwen na de geboorte van haar tweede kind. Van lager opgeleiden meer dan van hoger opgeleiden. Het aantal vrouwen dat stopt met werken na de geboorte van het tweede kind lijkt iets af te nemen door de jaren heen, want begin jaren tachtig stopte nog ruim twintig procent van de vrouwen na de geboorte van het tweede kind. Vergeleken met het aantal vrouwen dat stopt met werken na de geboorte van het eerste kind is deze daling erg klein.

Terug naar het werk

Een deel van de vrouwen die niet blijven werken na de geboorte van het jongste kind, gaat na een aantal jaar toch weer aan de slag. Zo'n zestig procent van de hoger opgeleide vrouwen gaat weer werken als hun kind wat ouder is. Van de lager opgeleiden maar veertig procent. Veel vrouwen gaan weer deelnemen aan het arbeidsproces als hun kind 4 jaar is geworden en naar school gaat. Er zijn dus twee redenen waarom meer hoger opgeleiden aan het werk zijn dan lager opgeleiden: minder hoog opgeleiden stoppen na de geboorte van hun kinderen en er zijn meer hoger opgeleide herintreedsters.

Vaders met ouderschapsverlof

Doordat het aantal moeders dat werkt toeneemt, neemt het gebruik van kinderopvang ook toe. In de jaren negentig maakten ruim acht van de tien vrouwen gebruik van kinderopvang voor hun eerste kind jonger dan 4 jaar. Begin jaren zeventig deden nog maar drie van de tien vrouwen dit. Vrouwen die werken, schakelen vooral familie en vrienden in om hun kinderen onder te brengen. Ook het kinderdagverblijf en de peuterspeelzaal zijn populair.

In de jaren negentig zorgt bij ruim veertig procent van de werkende jonge vrouwen ook de partner regelmatig voor de kinderopvang. Dit is iets meer bij hoger opgeleide vrouwen en iets minder bij laag opgeleide vrouwen. Het aandeel partners dat regelmatig zorgt voor de opvang van de kinderen, is in de loop der tijd iets gestegen. In de jaren zeventig waren dit er drie op de tien, in de jaren negentig vier op de tien. Er zijn dus meer vaders in deeltijd gaan werken of ouderschapsverlof gaan opnemen om voor hun kind te zorgen.

Werk en kind

De toename van het aantal vaders dat de kinderen opvangt is niet zo groot. Dit zal waarschijnlijk komen doordat de meeste

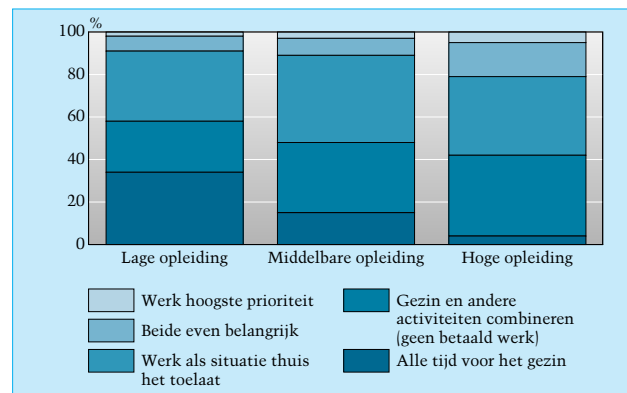
Onderzoek Gezinsvorming 1998

De gegevens uit dit artikel zijn verzameld in het Onderzoek Gezinsvorming 1998, waaraan 5,5 duizend vrouwen en 4,7 duizend mannen, allen geboren in de periode 1945–1979, hebben meegedaan. Deze bijdrage is een bewerking van het artikel 'Werkende moeders', Maandstatistiek van de bevolking, april 2000.

mannen nog steeds meer verdienen dan vrouwen. Als mannen stoppen met werken of minder gaan werken heeft dit dus grotere financiële consequenties dan als vrouwen dat doen. Doordat er steeds meer vrouwen hoger opgeleid zijn, zullen de verschillen in inkomen tussen mannen en vrouwen steeds kleiner worden. Nog meer mannen zullen dan de kinderen opvangen, als er ten minste mogelijkheden geboden worden om in deeltijd te werken. Hoe meer het wordt geaccepteerd dat ook mannen de kinderen opvangen, hoe beter vrouwen werk en kinderen kunnen combineren.

Liesbeth Steenhof

Houdingen tegenover gezin en werk naar opleidingsniveau, 1998

Stoppen met werken na geboorte kind naar geboorteperiode

